

De Deense ondernemer Thorkil Sonne met op de achtergrond een aantal van zijn autistische medewerkers.

FOTO: NICKY BONNE/REDUX/HH

De stille kracht van autisten

De Deense ondernemer Thorkil Sonne runt een opmerkelijke uitzendorganisatie. Hij verhuurt autisten aan softwarebedrijven. 'Zij zijn ongelooflijk loyaal en toegewijd' » Dominique Haijtema

Geniaal en contactgevoerd. Dat is het beeld dat de meeste mensen hebben van autisten sinds de populaire Hollywoodfilm *Rain Man*. Helemaal onjuist is dit beeld niet. Genieën als Albert Einstein, Charles Darwin of Socrates leden vermoedelijk ook aan het syndroom van Asperger, een lichte vorm van autisme. De gemiddelde autist is echter niet geniaal, maar vertoont wel afwijkend gedrag.

De bijzonderheden van autisten zijn dagelijkse kost voor de Deen Thorkil Sonne. Hij richtte in 2004 een uitzendorganisatie op voor autisten nadat zijn eigen zoon als autist was gediagnosticeerd. Sonne zegt hierover: 'Hij gedroeg zich altijd al vreemd. Zo zat hij urenlang in zijn eentje te schommelen en voor zich uit te staren. Wij maakten ons grote zorgen, vooral over zijn gebrek aan sociale vaardigheden.'

Na de diagnose van zijn zoon begon Sonne zich meer te verdiepen in de aandoening. Hij was technisch directeur bij een Deens softwarebedrijf en zag ineens de mogelijkheid om idealisme te combineren met zijn zakelijk instinct. Hij

wilde voorkomen dat zijn zoon net als de meeste andere autisten de rest van zijn leven afhankelijk zou zijn van een uitkering. Dat is volgens hem zonde van alle goede eigenschappen, zoals oog voor detail, een goed geheugen en precisie. 'Autisten krijgen weinig kansen op de arbeidsmarkt, terwijl zij ook een goed gevoel voor taal kunnen hebben. Mijn zoon kon al vloeiend lezen toen hij vijf was en verbetert mij altijd als ik fouten maak.'

Sonne zei zijn goedgebetaalde baan op, nam een tweede hypotheek op zijn huis en richtte de uitzendorganisatie Specialisterne (Deens voor specialisten) op. 'Zijn' autisten worden ingezet voor ict-bedrijven als Microsoft om bijvoorbeeld software te testen of data in te voeren. 'Het was een volstrekt nieuw concept. Ik had geen enkel voorbeeld hoe ik het moest aanpakken, maar dat gaf ook veel vrijheid.'

Hij heeft tegenwoordig 40 medewerkers in dienst, van wie er 31 als autist zijn gediagnosticeerd. De rest van het personeel wordt ingezet voor opleiding en begeleiding. De autistische medewerkers weten zelf de weg naar Specialisterne te vin-

den sinds de Deense media over het bedrijf berichtten. Dit jaar maakt hij voor het eerst een bescheiden winst. 'Rijk zal ik niet worden. Maar dat maakt niet uit als je vecht voor de toekomst van je kind.'

Ook over gebrek aan internationale aandacht heeft de ondernemer

'Autisten hebben tenminste geen verborgen agenda'

niet te klagen. Sinds de Britse nieuwszender BBC aandacht besteedde aan zijn organisatie, staat de telefoon niet meer stil. Sonne wordt gevraagd voor congressen over de hele wereld en heeft inmiddels vergevorderde plannen voor internationale uitbreiding.

In Nederland wordt zijn voorbeeld al anderhalf jaar gevolgd door stichting Autest, een initiatief van Gerard Bijkerk. Hij is in het

dagelijks leven ict-manager bij de Rabobank en voorzitter van het bestuur van Autest, een vereniging voor softwaretesters. In samenwerking met ict-bedrijf Ordina leidt de stichting autisten op om applicaties te testen en mogelijk in de toekomst documenten te digitaliseren.

Autisme is een aangeboren aandoening waar vooral mannen last van hebben. Naar schatting zijn er zo'n 90.000 autisten in Nederland, van wie ongeveer twee derde een uitkering ontvangt. Bijkerk legt uit dat autisten doorgaans niet bekendstaan om hun goed ontwikkelde sociale vaardigheden en moeite hebben met het afronden van hun opleiding of het vinden van een baan. Maar als zij eenmaal werk hebben, zijn ze volgens de ict-manager 'ongelooflijk loyaal en toegewijd. Ook het ziekteverzuim is zeer laag.'

Het vermogen zich in andere mensen in te leven blijft lastig. Je moet volgens Bijkerk ook heel duidelijk zijn over wat je verwacht en wil, omdat autisten alles letterlijk nemen. Beeldspraak begrijpen ze niet.' Daar staat tegenover dat autisten analytisch sterk zijn en

minder snel verveeld zijn bij het uitvoeren van steeds dezelfde taken dan 'gewone' medewerkers. 'Een ander voordeel is dat autisten goudeerlijk zijn en geen verborgen agenda hebben. Zij zijn transparant, waardoor je precies weet waar je aan toe bent.'

Hij heeft zelf ook veel geleerd van zijn werk met autisten. 'Wij moeten niet willen dat iedere werknemer aan een bepaalde standaard voldoet. Dat is onzin. Iedereen heeft zo zijn eigenaardigheden.'

Zowel Thorkil Sonne als Gerard Bijkerk zijn ervan overtuigd dat veel ict-werk uitstekend door autisten gedaan kan worden en dat hun potentieel onvoldoende door het bedrijfsleven wordt herkend. Het grootste probleem zit volgens Sonne niet bij de autisten maar bij de bedrijven. 'Het vereist een nieuwe benadering waarbij de toegevoegde waarde van autisten wordt gezien. Ik was zelf ook verbaasd over hun competenties. In de boeken staat alleen wat ze niet kunnen. Zo staat er bijvoorbeeld dat ze zich niet voor anderen interesseren. Maar bij ons werken sommigen zelfs samen.'

